4. НАРОДНО ТВОРЧЕСТВО ОТЪ С. ЗАБЪРДО, АСЕНОВГРАДСКО.

Записалъ Атемъ Атемовъ

Ни бôркай са на царцките работи.

(приказка)

Имя́лу ади́нъ царь, та ни́каде не о́делъ и ни́когекъ не слушалъ. Саде́ наря́далъ: асу́й да направите, анузи́къ да заколите и анузи́къ да затворите. Врить са са чудили кина да правятъ, да ни упатятъ нѣкву. Хеле адинъ день дущôлъ адинъ яце упе́ренъ чилякъ, минôлъ упрешъ куна́канъ и му са изрю́калъ:

— Льôсну е да са колятъ вôрзани люде!

Чулъ гу ца́рянь и пруво́дилъ да гу дуведôтъ нахъ нега. Утве́ли гу и ца́ренъ му далъ мейда́нъ четри́десте дене да найде кадету са сята чилякъ, койту си́шкю да знае и си́шкю да може, инакъ и нега ше заколи. Какво ше прави чиля́канъ! Тôрналъ да трôси. Убигра́валъ, убигра́валъ, ама нищу не на́лъ. Пъкъ уста́нвалъ лю е́ще ади́нъ день и главôна ше му зôматъ. Сьôдналъ тугава на адно́ мясту и зьôлъ да плаче. Въ атуй време душьôлъ адинъ старецъ и гу пупиталъ оти плаче.

— Какъ да ни плача, му рекôлъ чиля́канъ, ага ми оста́нва е́ще адинъ день да жи́вамъ! — и му разправилъ си́шкю.

— Льôсну е, рекôлъ старецанъ, койту е билъ евли́е. Утре на асу́й време ше мине адинъ асакôвъ и асакôвъ чилякъ и ти ше гу сле́дишъ, дету стôпи той, и ти тамъ, — дету стôпи той, и ти тамъ!!.

Наистина тъй и ста́налу. На утернôна минôлъ чиля́канъ и той тôрналъ слетъ нега и ичъ гу не́ пупу́скалъ. Пъкъ и той билъ евлие. Ви́делъ евли́ена чи анузи́къ чиля́къ и́ште нѣкву, зато́ са убърналъ и гу запиталъ какво и́ще. Тоя му разправилъ.

— То е льôсну, рекôлъ евлиена. Утре вечерь ше до́дишъ въ гуля́мана жумô, ше са скриишъ и

ше чякашъ да додатъ евлиене. Кутриту е въ сре дôна, той е начѐлниканъ на евлѝене и сѝшкю знае.

Тъй и ста́налу. Утишôлъ чиля́канъ и са скрилъ въ жумôна. Ага са мôркналу зôли да флизатъ кату пилце призъ пармаклѫцине евлиене. Нимя́лу кина да са пра́ви и страхъ не страхъ, излялъ чиля́канъ и праве фъ начѐлниканъ. Уклю́чилъ му са на шѝяна и му рекôлъ:

— Аманъ! Ка́жи ми кутрѝкъ чилякъ сѝшкю знае и сѝшкю може?

Ама ага гу пуглыôдналъ по-хубаву, кина́ да вѝди! Самъ самичекъ ца́ренъ! Отшту са уплашилъ, та му припа́дналу и сѝлумъ гу са сажувѝли. Ца́ренъ му направилъ тогава тембѝхъ и му рекôлъ:

— Вôрви си стига и ага ни знаишъ, нимôй са бôркай на ца́рцките работи.

Пословици.

Утъ ужа́къ да е, та да́ е сасъ адинъ бажа́къ.
Бôрзуту е мôрзу.
Изикь ко́кале нема, ама ко́кале труши.
Ру́катъ ли та — сѣдай, пôдятъ ли та — бѣ̀гай!
Храни душа, да та слуша.
Дука́рва са като струшѐнъ пищолъ.
Чу́ди са като удрѝту за́глава.
Да ти зôма пилену, пъкъ да ти с . . . въ гня́здуну.

Гатанки.

Червенъ волъ лиже чьôранъ. (Пламъкъ и бакъръ).

Златна кокошка съ чôрна опашка. (Главня съ жарь).

Бабайкуму не сô е родилъ, синôнъ фавъ Стамболъ утишôлъ. (Огънъ и димъ).

За парô нящо, пъкъ цала коща напôлня. (Свѣщь).

Че́ранку гу о́ди, бѣлку гу сле́ди. (Игла и конецъ).

Че́три момичета граятъ на два дула́пя. (Тепавица).

Двамина братя, адина се опасва, а другия са разпасва. (Станъ).

Черну яде, бѣлу с . ре. (Воденицата).

Двамина братя се гледатъ, па са не ви́дватъ. (Очитѣ).*)

Народни повѣрия.

Ага са люля празна лю́лкя, де́тено фа́та асталôкъ. (Разболява се).

Ага са люля празна веру́га на о́ганянъ, няква бельô ше стане!

Ага пупое́ кукошка, не-ьô за убаву въ анай кôща!

Ве́черу ага пупое́ пѣтелъ, ше са развали времето!

Аку завие́ куче, лоше работа ше стане!

Призъ Арминската нидѣля (6. IV.) не бива да се пере, оти призъ ля́туну лити́ градушка и нема берекеть. (с. Брезе).

Ага са жени чиля́къ за фтора жена, вечертôнъ пу́скатъ (стрелятъ). Туга́ чиля́канъ хо́ди на гро́банъ на пôрвана си жена и е поли́ва съ во́да, за да ни гури умрялана жена.

Срещу Колада (въ с. Брезе) вечертôнъ са сби́ратъ мо́мине, зиматъ пченица и ходятъ на няква чешмьô, садьôтъ е и изричетъ асъй: „Сасъ кутро́ту момче сади́мъ и жôнимъ призъ аса́й нôшъ, сасъ нега да са зьôмиме“ и ушъ са ви́дьвали фавъ сôне.

„Ге́ргювдень“.

На Гергьовдень момичетата си препасватъ презъ кръста млада върба, па ходятъ и събиратъ отъ седемь извора вода, отиватъ и на рѣката, обрѫщатъ

*) Последнитѣ четири гатанки сѫ отъ гр. Девинъ, записани отъ Риза А. Солаковъ.

се надолу, па тъй точатъ и наричатъ: „Ка́ксу е дльôга ря́каса, тъй да ми стане и кусôса!“ Съ събираната вода си решатъ косата.

До този день никой овчарь не коли агне. Всички люде ставатъ рано сутриньта и се миятъ съ „ро́са“, за здраве. Правятъ „ти́калници“ (баници отъ зелено) и ги раздаватъ по съседитѣ. Тоя день не бива да се спи, зашото презъ цѣлото лѣто ще се спи. Окачатъ кантара на зелено дърво и се теглятъ, та и тѣ да бѫдатъ здрави и зелени.

„Януфъ-день“ (Еньовдень).

Срещу тоя день момичетата набиратъ цвѣтя и си правятъ китки, като всѣко едно си поставя знакъ, за да си я познае после. Вз емать бакъръ и наливатъ отъ извора „мôлчашна вода“. Поставятъ киткитѣ въ бакъра, покриватъ го съ червенъ „намазкôкъ“ и го поставятъ да стои подъ „трендафилъ“ презъ нощьта. На сутриньта го вематъ и занасятъ въ нѣкоя кѫща, кѫдето избрана стара жена го отхлупя, взема една по една киткитѣ и наричa: „Кутра́ту ше зôме хажия, не́йната китка да излезе́!“ „Кутра́ту ше зоме бугатъ. .“, „Кутра́ту ше зôме факиринъ. . .“ и т. н. Тъй се наричатъ всички китки, въ което време момитѣ пѣятъ. Всѣка си взема китката и я крие за „илачъ“, а съ водата си миятъ очитѣ, за да не ги болятъ.

„Димитровдень“ (Касумъ).

Този день е за овчари и ратаи, поради което му казватъ „мôски день“. Тогава всички се разплащатъ и напущатъ господаритѣ, или пъкъ се наново уславятъ. Женитѣ пазятъ никой да не взема ножици или да пипа конци, защото се вѣрва, че както се отварятъ ножицитѣ, тъй ще се отварятъ и вълчитѣ уста презъ цѣлата година. Не бива да се точи (о́стри) нищо, защото тъй ще се „о́стрятъ“ вълчитѣ зѫби и ще нападатъ овцетѣ.

5. НАРОДНИ ОБИЧАИ ВЪ с. БЕДЕНЪ, ДЕВИНСКО.

Записалъ Османъ Фер. Хамидовъ

Посрѣщане баба Марта.

На 14 мартъ (1 с. с.) ставатъ рано сутриньта, събиратъ слама и я запалватъ на двора, прескачатъ огъня, за да бждатъ здрави презъ годината. Сжщото се прави и за да не ги хапятъ змии презъ лѣтото. Вѣрва се, че този, който не пали мартеница, на него змии ще влазятъ въ кжщата.

На Св. Четиридесеть мжченици.

(Кързъ Чибукъ)

Този день не се пипа игла, ножъ, ножици и въобще нѣщо отъ желѣзо, съ което се рѣже или сѣче, защото се вѣрва, че който пипа такива нѣща, работи или рѣже, презъ лѣтото ще му се случватъ много спънки и мжчноити, а сжщо ще го срѣщатъ вълци, мечки и разни други диви звѣрове.

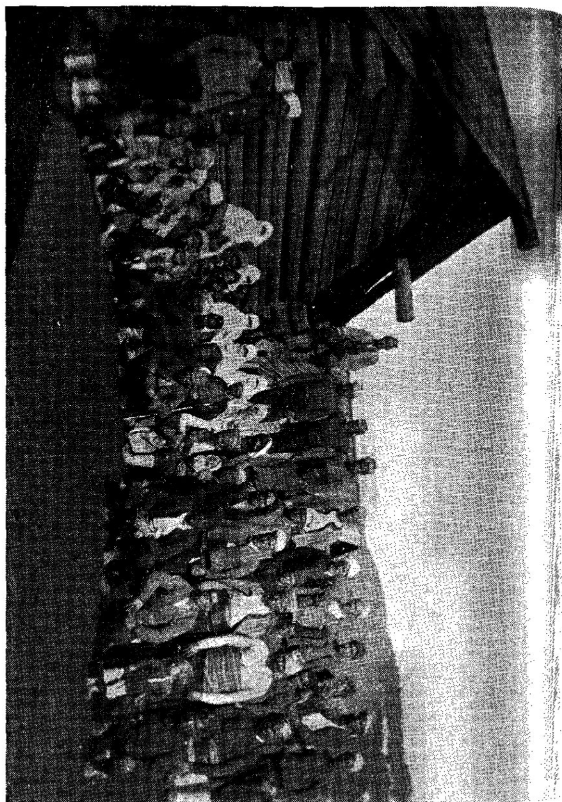
Кукувица.

Когато чуе първъ пжть кукувицата, човѣкъ трѣбва да е добре нахраненъ и да има у себе си нѣкой левъ пари, защото се мисли, че ако е гладенъ и нѣма пари, ще бжде гладенъ и беденъ презъ цѣлото лѣто. Сжщо се гледа да не бжде човѣкъ изморенъ, защото цѣлото лѣто ще прекара съ голѣмъ трудъ и пребитъ отъ работа.

Тогава се отмѣстятъ по три камъка и гледатъ, какво има подъ тѣхъ. Ако има нѣкои животинки, бубулечки или червеи, а най-вече мравки, радватъ се много, защото мислятъ, че като има мравки, колкото сж мравкитѣ, толкова овце ще наплодятъ и ще бждатъ живи и здрави. А ако нѣма нищо подъ камънитѣ, много имъ е мжчно, защото мислятъ, че ще бждатъ въ нѣмотия и болни.

Други пъкъ въ това време завръзватъ една кърпа, следъ като предварително се прегледа най-

добре да нѣма нищо въ нея. На другия день по
сжщото време я развързватъ, като мислятъ, че ку-
кувицата имъ е сложила нѣщо: трева, косъмъ,
пръсть и пр. Ако въ кърпата има трева или ко-

Съборъ въ село Св. Петка, Чепинско, населено изключително съ българи мохамедани.

съмъ, това имъ предсказва добъръ животъ и здраве
презъ годината, а ако има пръсть, то значи смърть
на нѣкого въ кжщи, и затова много се отчайватъ.
Всжщность нищо нѣма, и нищо не се случва.

БАЯНИЯ.

Баяне за детска болесть.

Взема се детето, занася се вънъ отъ селото, изкопава се една лочка (яма) въ земята, слага се въ нея детето, обръща се три пжти, после се слага малко пръсть върху него и се произнася:

— Това не è вашето дете, не è!
Вашето си дадохме,
това си е наше! (три пжти).

После вэематъ четири гвоздейчета, отъ тия, съ които коватъ конетѣ, само връхчетата, заковаватъ ги отъ страни на мѣстото, дето е било поставено детето. Следъ туй то се изважда и занася въ кжщи, като пакъ се изговаря сжщото. Детето оздравява, и му се запазва животътъ.

Баяне за уплаха.

Взема се една кърпа, завръзва се на единия край и почва да се мѣри отъ лакътя до пръститѣ, после се слага на гърдитѣ на болния, плюва се малко на нея и се произнася:

— Бисмилляхир-рахманиръ рахимъ!
змúя подъ кáменъ,
óвце въ кошáра,
тéле подъ крáва,
я́гне подъ óвца,
мрáви въ мравúлекъ и
сôрце на мѣсто!!.

Това се повтаря три пжти и се мѣри съ кърпата и на третия пжть, колкото артиса отъ кърпата, толкова се е уплашилъ човѣкътъ (тъй като баячката върти кърпата въ ржцетѣ си, и винаги на третия пжть остава по малко отъ нея). Това се прави защото, когато се уплаши нѣкой, смѣта се, че сърдцето му е измѣстено, та да се намѣсти.

Баяне за урадисване.

Баячката застава надъ болния и нарежда:

— Бисмилляхи рахманъ и рахимъ!
о́тпусни гла́ва, о́тпусни рôки,
о́тпусни но́ги, о́тпусни снага!
Всичко си о́тпусни!
Та е била кьорава, та та е не ви́дѣла,
та са е не́ узда́ла, какъ та е настôпила,
о́тпусни я! . . .

Болниятъ се сплакнува (измива) съ предварително приготвена вода, въ която има разни билки. Тая вода се изсипва подъ червенъ трендафилъ, като се нареждатъ думитѣ:

— Тука да остани́шъ!
Ти немашъ работа вейке сасъ мень!

Това се говори на водата, като се мисли, че болестьта е вече въ нея, съ надежда, че ще оздравѣе болниятъ човѣкъ.

Баяне съ пепель.

Маже се болното мѣсто съ пепель и се произнася:

— Бисмилляхи рахманъ и рахимъ!
Тимрьô, тимрьô каранжа, биринжи саранжа!
Да му дамъ ве́черя,
да ни дочу́ва про́йгюма,
както се скрива слôнцесу,
и то атъй да са скрие,
ве́йки да ни до́йди нахъ ту́ва,
то не́ма работа тувъ! . . .

Баяне съ пржчки отъ „бъзаникъ“.

Взема се ножче, което три пжти се слага на болното мѣсто, и следъ това се нарѣзва бъзаниковата пржчка, като при всѣко слагане се произнасятъ думитѣ:

— Бисмилляхи рахманъ и рахимъ!
Да му дамъ про́йгюмка,
да ни дочу́ва пладнинка.
Както са кра́та мѣсечината
и то тъй да са кра́ти!
Както са вдига слôнцето
и то тъй да са вдигне! . . .

(Баянето се гледа да става на „кра́тешъ мѣсечина“).

Следъ това в429 зематъ се пржчкитѣ и се свързватъ нѣкжде на тавана или на открито, на слънце, да съхнатъ, като се казва:

— Както пржчкитѣ съхнатъ,
тъй и бо́лькаta да исъхне! . . .

Баяне за появили се разни пжпки.

Взема се малко пепель, разбръква се съ вода, маже се съ пръстъ болното мѣсто и се произнася:

— Бисмилляхи рахманъ и рахимъ!
Аллахтанъ дерманъ бунданъ себепъ
да му дамъ про́йгюмка,
да ни дочу́ва пладнинка.
Както са вдига слôнцесо,
и то атъй да са вдигне.

Сжщото се повтаря две-три сутрини наредъ.

Баяне съ мехлемъ.

Приготвя се мехлемъ отъ разни треви, маже се раната и се произнася три пжти:

— Бисмилляхи рахманъ и рахимъ,
това му е лекô! . . .
Запалила се ца́рюва корúя,
съ какво са огася?
Съ зелена трева
и съ студена вода.

Врачуване.

Когато нѣкого боли нѣщо или пъкъ добитъкътъ му не е здравъ, отива при врачката да я пита. Тя почва да върти краката си, тъй познава, каква е болестьта и почва да нарежда на човѣка:

— Ще земешъ отъ три плевни човѣтъ (цвѣтъ), отъ лѣстовично гнѣздо пръсть, отъ мравилнекъ су́ще, отъ лѣвъ виръ вóда, която да се налѣе съ сребъренъ сждъ седемь пжти, отъ седемь различни дървета клончета, да се смете на кръстъ джамията и да се накади съ това с у щ е, а другитѣ работи да се съберать и объркатъ. Следъ туй да се оставятъ на звездитѣ презъ нощьта и на другата вечерь да се покрие болниятъ човѣкъ или добитъкъ. Гледа се, сжщо, дето ще стжпи пръвъ пжть, да се сложи на това мѣсто п р и с т ь ô, а отгоре да се налива вода презъ решето, въ което се сѣе брашно, като се гледа водата да се събере въ нѣкои сждъ и се занесе още презъ нощьта, дето не минаватъ хора и да се изсипе, защото болестьта може да се предаде отъ единъ човѣкъ на другъ.

Магии.

Често пжти хората си завиждатъ едни други, каратъ се за нѣщо и не могатъ да надвиятъ злобата си, въ който случай прибѣгватъ до магии за отмъщение. Ето нѣколко вида магии:

1. Взематъ пръсть отъ гроба на нѣкой наскоро погребанъ мрътвецъ и отиватъ презъ нощьта при тоя, на когото искатъ да направятъ магия, и съ тази пръсть надхвърлятъ кжщата му.

2. Или пъкъ взематъ парче сапунъ, забождатъ на него игла, слагатъ го въ гроба и казватъ:

— Както се топи сапунътъ, тъй да се топи и човѣкътъ (нарича се името му).

Иглата се слага, за да боде и човърка човѣка.

3. Вематъ се ножици, и на когото искатъ да правятъ магия отрѣзватъ отъ дрехитѣ му и косата, вематъ отъ стжпката му пръсть и още нѣкои работи, събиратъ всичко това и го слагатъ кждето ще мине той, което значи че не ще отиде на добъръ край.

Магии за добитъкъ.

1. Презъ нощьта срещу Гергьовдень магесницата се съблича по риза и отива изъ дворовет̀ѣ и кжщитѣ, та рѣже брадитѣ на съседскитѣ кози, по който начинъ се превзимало млѣкото имъ и отивало въ тия на магесницата.

2. Сжщо се прави и съ кравитѣ. Взема се въ една торбичка соль и вечерьта, когато се връщатъ кравитѣ отъ паша, заравя се торбичката на улицата, за да минатъ надъ нея. Следъ това я изваждатъ и даватъ сольта на своитѣ крави, по който начинъ се превзема чуждо млѣко.

Смѣта се обаче, че магесничеството е много тежъкъ грѣхъ, затуй малцина прибѣгватъ до него и малцина го знаятъ.

Наричания.

Вечерьта срещу Коледа или Водици моми и ергени, или пъкъ млади жени вематъ по малко пшеница, отиватъ при нѣкоя чешма или вода, хвърлятъ пшеница въ водата и казватъ:

— Бесмилляхи рахманъ и рахимъ! Съ когото ще се веремъ, съ нега да сънувамъ чи жôнимъ пшеница!

После си отиватъ въ кжщи, вематъ единъ залъкъ хлѣбъ, турятъ го въ устата си и наново го изваждатъ, следъ което го слагатъ подъ възглавницата, на която ще спятъ, и пакъ казватъ сжщото:

— Бисмилляхи рахманъ и рахимъ! Съ когото ще се веремъ, съ него да сънувамъ, че ядемъ този хлѣбъ.

Взематъ сжщо едно парче сапунъ, слагатъ г подъ възглавницата си, следъ туй се кланятъ, про читатъ нѣкоя молитва и си лѣгатъ. Но всичко тов правятъ мълчишкомъ, защото, ако проговорятъ, всич ко отива напраздно. Сутриньта, като се събудятъ не казватъ никому, каквото сж сънували, а чакат да сънуватъ сжщото втори и трети пжть; ако сь ньтъ се повтори и потрети, то значи ще се сбждне

Клетви къмъ мжже.

Често пжти се случва единъ мжжъ да напустне жена си и да се ожени за друга, тъй като обичаят позволява това. Въ такъвъ случай изоставената на произвола на сждбата жена съ огорчение на ду шата си нарежда следнитѣ клетви по адресъ на мжжа си:

1. Ми́ло я́сно слôнчице! То отъ мене привали деветь села, пъкъ нега Аллахъ да привали девет ка́та ни́зъ-земя!

2. Аллахко милъ и сре́баренъ! Чуй, Аллахко какво са тьôгли, та ма ко́ртулисай отъ него! Дано съ ти́кла и тоя́чка да похо́де! Дано́ кьоравъ и слеп да стане! Дано́ ходе кадето ходе, и пакъ на мо́ис рачи́нки истячъ да остане!

3. Ми́ло ясно слôнчице! Дано́ иде, та да са не вôрне. Дано́ гу гро́мъ пôрсне! Дано́ му дри́пите донесôтъ! Дано́ му хабе́ре дойде! Свине адно дано му ко́ренчека смете и чумата да го сбере! . .

Събралъ и записалъ:
Османъ Ферадовъ Хамидовъ
с. Беденъ, Девинско, 1939 год.

Клетви.

(отъ Девинъ)

Дано́ у́бафку ни ви́дишъ!
Дано́ та гро́мъ пърсни!
Дано́ две на адно́ ни сбире́шъ!
Дано́ ти ко́реня батти́са!

Данó йдишъ, та да са ни върнишъ!
Данó та ляпчика изкюри!
Данó та кóмката усляпй!
Данó за являтъ поплáчишъ!
Данó на óгънь изгуришъ!
Данó тóръ-топъ станишъ!
Данó нийди микянъ ни фатйшъ!
Данó та вълкъ истуря!
Данó ни усъвнишъ!
Данó ни замъркнишъ!
Данó та чýмата сберé!
Данó нѣмку похóдишъ!
Данó ти ржкйти исъйнътъ!
Данó ти нугйти исъйнътъ!
Данó отъ Аллаха гу найдишъ!
Данó ти й арамъ бинь ктранъ!

записалъ Риза А. Солаковъ
гр. Девинъ

6. НАЗВАНИЯ НА МѢСТНОСТИ.

гр. Девинъ

Тупилáта
Въртйлекъ
Учурýма
Требéшково
Кóменъ
Калявица
Умата
Ракйтово
Бабинъ-чучуръ
Лжката
Люту-камъне
Мйлото Господи
Поповъ-виръ
Кáурската-кале
Турската-кале
Бабинъ-градъ
Чурали
Царулву
Двата-моста
Грибинéцъ
Зáпжть
Посестра
Илница
Стоянови-присоки
Червенъ-камень
Селски-долъ
Васильва-тикла
Растюву
Кърнаву-равнищи
Сребърница
Рýднюву
Усóи
Студената-вода
Рáвни
Пóдлжгъ
Вълчищу-скакалу
Паръта
Пелтековъ-виръ
Мадну-бърци
Гéргюва-пжтека
Каленикъ
Студенецъ
Каурскуту-гроби
Бѣлецъ

Чертá
Кутела
Забърди
Мъртвйцата
Кѫпникъ
Преполя́нкитѣ
Кръ́стовити
Забрали
Бърдуту
Лильву
Рóвенето
Сáйну
Зланикуву
Петрищету
Завивкитѣ
Калѫгеръ
Зáпура
Балива-пещюря
Патлéйну
Планйвиръ
Прѣ́въpвата
Бѣлкова-ливада
Устóу
Пучувáла
Прйпура
Рáздула
Засѣ́ка
Струилица

Записалъ Риза А. Солаковъ

с. Беденъ.

Брѣзово
Михалва-бачá
Пéтковица
Сéлца
Градище
Радва-ливада
Гроба
Сухи-вôрхъ
Чéрквата
Малки-кôрстици
Срѣд.-кôрстици
Голѣми-кôрстици
Кирково
Гáспоте
Студената-вода
Веливо-равнище
Власово
Бочвица
Моминъ-каменъ
Усойникъ
Гърске-долъ
Джибйлевъ-гропъ
Марýлевъгропъ
Чертовете
Страшникъ
Равни
Алéна
Манастйря

Ето названията на мѣстноститѣ на с. Беденъ, Девинско, въ което днеска не живѣе нито единъ християнинъ, освенъ учительтъ и кметскиятъ намѣстникъ.

Записалъ: Османъ Ферадовъ Хамидовъ
с. Беденъ, 1939 год.

с. Забърдо.

Леницата
Опóртата
Чемерйзица
Ямище
Градйще
Бакива-падина
Студената-вода
Глухитѣ-камене
Чингинекьошкъ
Цирикова-чôрква
Стоянова-вода
Калиново-корито
Марин.-ливади
Св. Петка
Черковитѣ
Зáградъ
Кокалица
Еризица
Лѫкитѣ

Балабана
Присо́йна
Карна́ре
Флакѫтъ
Езеро
Топи́лото
Старо-село
Бốрце
Черночето
Горне-елово
Долно-елово
Свѣтеката
Св. Атанасъ
Ти́клето
Ту́рлата
Средо́ка
Плавътъ
Каркъма
Растето
Блатищата
Разбития-камъкъ
Моминъ-камъкъ
Вуртулуми́е
Кла́дето
Поляната
Саласка-гора
Сливоска-барчина
Могилата.

с. Брезе.

Азмака
Акоската-присойкя
Бодотина
Бухлювица
Брастố
Беданска-барчина
Валчо
Врачовъ-долъ
Голѣ́мо-Тодорово
Голѣмо-нивище
Гуньву-тури́ще
Гарваница
Гребенарарце
Голата-барчина
Джихановото
Елена
Загурлийца
Кумъ-кедикъ
Козилата
Ка́щищата
Куртю-говню
Кулибитѣ
Катра́лницата
Кốлкитѣ
Караджо́ва-ловада
Купатитѣ-чуки
Калявище
Лилековъ-каменъ
Леуковъ-гропъ
Малко-Тодорово
Маленету
Мурханица
Нилчивъ-мость
Плавố
Первийца
Падинитѣ
Пѣй-кузелъ
Па́влюву
Парженáка
Равното-бốрце
Св. Илена
Св. Никола
Срещу
Ста́нво
Стари-ниви
Старата-о́града
Стốрна
Се́лищету
Стани́нчину
Сина́нуску
Тодорово
Трапе́то
Усойката
Черквищету
Черквиска-присойке
Черквата
Черквитѣ
Черночво
Чедарски-ловади
Капаклѫ-бунаръ
Мирьốта
Падала
Шамака
Шипката
Юмерски-свать
Ямитѣ

Записани отъ Атемъ Ибр. Атемовъ
с. Забърдо — Асеновградско

3. НАРОДНИ ПѢСНИ.

Защимъ не минешъ, севдинку?

Умѣрено

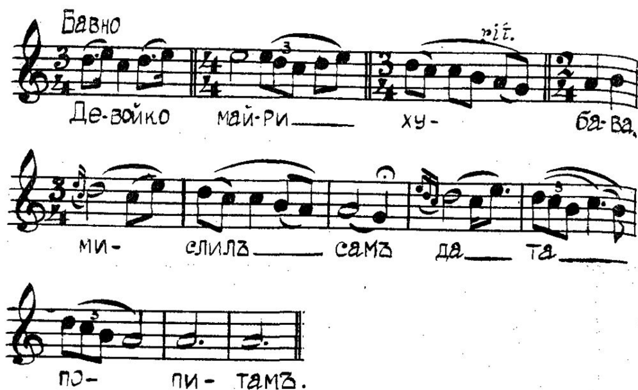
За-щимъ не ми-нешъ, сев-дин-ку, призъ на- ши
рав-ни дво- ру- ве? Замъ да ти мет-намъ, сев-ди-нку
Ки-чи-ца ка-ран- филь-ку-ва
ки-чи- ца ка-ран-филькy- ва
и друч- ка ранъ бу-силь-ку- ва.

Защимъ не минешъ, севдинку,
призъ наши равни двурове?
Замъ да ти метна, севдинку,
кичица каранфилькува (2)
и дручка ранъ-бусилькува.
Че ще да идешъ, севдинку,
нахъ високана планина,
дребни шилета да пасешъ.
Ага са за менъ затожишъ,
кичица да си извадишъ,
за мене да си приповнишъ
И сасъ менъ да са разтôжищъ.

слушана въ с. Давидково, Ардинско, 1938.

записалъ Георги Ковачевъ,
художникъ отъ Асеновградъ.

ДЕВОЙКО МАЙРИ ХУБАВА.

Девойко майри хубава,
мислилъ самъ да та по́питамъ:
ега́ ти любехъ учи́нки,
цулу́фкуве ти би́еха,
кина́ хи беше ма́зала?
— Юначе луду и младу,
ти то́лкуфъ ли са ни сѣташъ:
мой е бубайку тижеринъ,
тижеринъ башъ безиргенинъ,
той чо̂стишъ хо́ди на пазарь
нахъ Драма, нахъ касабо̂на,
чо̂рни ми ми́ски дани́са,
морни цулуфе да ма́жемъ,
со̂рце юнацку да пукамъ.

Слушана отъ Ахмедъ Хусковъ
гр. Смоленъ, 1939 г.

1. Сни́сни са, горо зелена,
спу́сни са, водо студена!
Утре ще керванъ да мине,
следъ керванъ стара майчица,
та ще за мене да пита:
— Дôщерю моя майчина,
кина̀ ти беше вѐчеря?
— Майчинку, милна майчинку,
вечеря ми бе, майчинку,
хайдутцку йѣгне печену.
— Дôщерю моя майчина,
кина́ ти беше постеля?
— Майчинку, милна майчинку,
постеля ми бе, майчинку,
планинска трева зелена.
— Дôщерю моя майчина,
кина̀ ти беше завивка?
— Завивка ми бе, майчинку,
планинску листе широку,
— Дôщерю моя майчина,
кина̀ ти беше вôзглаве?
— Вôзглаве ми бе, майчинку,
хайдутска рôка студена.

и

2. Загорке, любе, Загорке,
дошло е време раздѣлно и пр.*)

*) Текстътъ и нотитѣ на тая пѣсень сѫ помѣстени въ сб. „Родина", кн. I, стр. 123.